

STARTNOTITIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Ten behoeve van de sector- en capaciteitsplannen
van het Landelijk Afvalbeheersplan

AOO 99-11

A

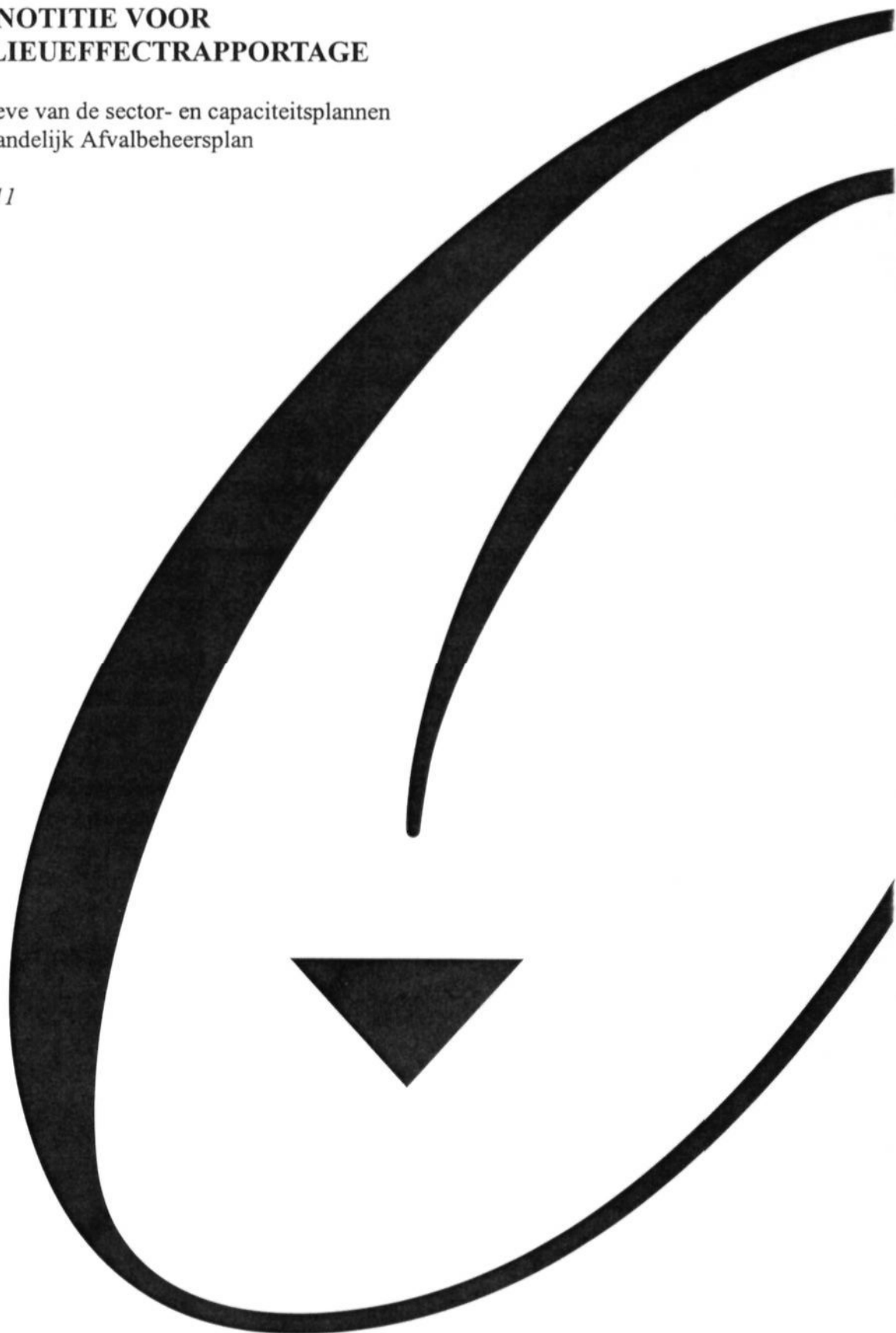
afval

overleg

O

orgaan

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz.</u>
1. INLEIDING	5
1.1 Integratie van het beleid van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval	5
1.2 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	5
1.3 Mogelijkheden voor inspraak	6
2. DOELSTELLING	7
2.1 Doelstelling landelijk afvalbeheersplan	7
2.2 Doelstelling milieueffectrapportage	7
3. GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN	9
3.1 Te nemen besluit	9
3.2 Genomen besluiten	10
4. VOORGENOMEN BELEID	11
4.1 Bepalen van het voorkeursalternatief	11
4.2 Onderbouwing minimumstandaarden via het MER	11
4.3 Onderbouwing capaciteitsplannen via het MER	15
5. TE VERWACHTEN MILIEUGEVOLGEN	17
BIJLAGEN	19
1. UITGANGSPUNTENBRIEF MINISTER VAN VROM	21
2. AFVALSTOFFEN DIE IN HET MER MEEGENOMEN WORDEN	33
3. AFVALSTOFFEN DIE <u>NIET</u> IN HET MER MEEGENOMEN WORDEN	37
4. LIJST VAN GEBRUIKTE BEGRIPPEN	41

ISBN-nummer: 90-5484-188-5

1. INLEIDING

1.1 Integratie van het beleid van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval

Op dit moment is het beleid voor gevaarlijk afval opgenomen in het Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II (MJP-GA II) en voor niet-gevaarlijk afval in het Tienjarenprogramma Afval 1995-2005 (TJP.A-95).

In de brief van 3 december 1996 (MBA\96069714) aan de Tweede Kamer heeft de regering haar standpunt ingenomen over het advies dat de Commissie Toekomstige Organisatie Afvalverwijdering (CTOA) heeft gegeven over de toekomstige organisatie van de afvalverwijderingsstructuur op lange en korte termijn en de daarbij behorende regulering. Het regeringsstandpunt onderschrijft in grote lijnen het advies. Het conceptwetsontwerp dat ertoe strekt om deze structuur te verankeren in de Wet milieubeheer is in september 1998 voor advies voorgelegd aan de Raad van State en is recent bij de Tweede Kamer ingediend. Daarin staat centraal het op rijksniveau brengen van de verantwoordelijkheid voor de sturing van afvalstoffen. Het door de Minister van VROM vast te stellen Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) vormt daarbij het centrale instrument.

In dit LAP wordt zowel het beleid voor gevaarlijk afval als voor niet-gevaarlijk afval opgenomen. Het LAP voorziet dan ook in een integratie van het MJP-GA II en het TJP.A-95. Het is de bedoeling dat het LAP in 2001 wordt vastgesteld door de minister van VROM.

Het LAP zal bestaan uit drie onderdelen: een beleidskader (met het algemene beleid), beleidsplannen per sector en capaciteitsplannen voor in ieder geval verbranden en storten. Het plan bevat het beleid dat noodzakelijk is ter uitvoering van de EEG-verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA) en van Europese richtlijnen. Na het inwerking treden van het bovengenoemde wetsvoorstel zullen rijk, provincie en gemeenten rekening moeten houden met het LAP.

De minister van VROM heeft het Afval Overleg Orgaan verzocht om voor de sector- en capaciteitsplannen van dit LAP een Milieueffectrapport (MER) op te stellen. Deze startnotitie is de formele start van de milieueffectrapportage (m.e.r.).

1.2 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het beleidskader wordt door de minister van VROM opgesteld. De minister heeft bij brief van 31 maart 1999 (MBA\99156245) aan het Afval Overleg Orgaan (AOO) verzocht om zorg te dragen voor de evaluatie van het MER TJP.A-95 en het MER MJP-GA II ten behoeve van de sector- en capaciteitsplannen, voor het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen zelf en het daarvoor benodigde MER (zie ook bijlage 1).

In een afzonderlijk op te stellen Programma van Eisen van de sector- en capaciteitsplannen zal aangegeven worden hoe omgegaan zal worden met de evaluatie van het MER TJP.A-95 en van het MER MJP-GA II.

Het AOO is opgericht op basis van de Samenwerkingsovereenkomst Afvalverwijdering VROM/IPO/VNG, die op 6 juli 1990 te 's-Gravenhage door VROM, IPO en VNG is ondertekend. Het AOO is een uitvoeringsorgaan zonder formele bevoegdheden, maar met sterke banden met de partijen van de Samenwerkingsovereenkomst Afvalverwijdering. In die zin hebben besluiten van het AOO geen vrijblijvend adviserend karakter.

Zij gelden als voorbereiding voor besluiten die door de minister van VROM, provincies en gemeenten zullen worden genomen. Het AOO wordt ondersteund door het Bureau AOO.

Aangezien het LAP vastgesteld moet worden door de minister van VROM, is het bevoegd gezag voor de m.e.r.:

Minister van VROM
Postbus 30945
2500 GX 's-Gravenhage
telefoon: 070-3393939.

Gelet op het verzoek van de minister aan het AOO om zorg te dragen voor de sector- en capaciteitsplannen inclusief de daarvoor benodigde m.e.r., is het AOO de initiatiefnemer voor het MER:

AOO
Postbus 19015
3501 DA Utrecht
telefoon: 030-2342800.

1.3 Mogelijkheden voor inspraak

Ten behoeve van het LAP wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. De m.e.r.-procedure start met het uitbrengen van deze startnotitie.

De startnotitie wordt ter inzage gelegd, waarna de minister van VROM advies zal vragen aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer) en overige wettelijke adviseurs over de op te stellen richtlijnen voor het MER. Daarnaast zal de minister iedereen in de gelegenheid stellen om opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het MER. Bij deze inspraakronde kunnen reacties gegeven worden over de voorgestelde opzet van het MER.

De minister van VROM formuleert aansluitend de definitieve richtlijnen voor het MER (op basis van de adviesrichtlijnen van de Cmer). De definitieve richtlijnen verschijnen uiterlijk 13 weken na bekendmaking van de startnotitie. Vervolgens kan het MER worden opgesteld.

Het opstellen van het MER en het opstellen van het ontwerp-LAP vindt parallel aan elkaar plaats. Voorafgaand aan de vaststelling van het LAP zal het ontwerp voor het LAP in een inspraakronde worden gebracht. Gelijktijdig met de bekendmaking van het ontwerp-LAP zal het MER behorende bij het ontwerp-LAP bekend worden gemaakt en eveneens in een inspraakronde worden gebracht. De inspraakronde voor het MER vindt gelijktijdig plaats met de inspraakronde voor het ontwerpplan.

In deze tweede inspraakronde gaat het er vooral om of de informatie in het MER juist is en of het voorgestelde beleid in het ontwerpplan wel het juiste beleid is. Aansluitend op de inspraak zal de Cmer nog een toetsingsadvies over het MER opstellen. Op basis van de inspraak en het advies van de Cmer, zal de minister van VROM het definitieve LAP vaststellen.

2. DOELSTELLING

2.1 Doelstelling landelijk afvalbeheersplan

In het LAP wordt het beleid vastgelegd voor alle afvalstoffen in de gehele verwijderingsketen, met uitzondering van radio-actief afval, afvalwater, baggerspecie en mestoverschotten. Afval vrijkomend op schepen en op booreilanden wordt beschouwd als Nederlands afval bij afgifte op Nederlands grondgebied en ook hiervoor wordt dan ook beleid vastgelegd in het LAP. Het LAP voorziet in een integratie van het beleid voor gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval en is daarmee de opvolger van het huidige MJP-GA II en het TJP.A-95. Het LAP legt het beleid vast voor de periode 2001-2005 en geeft een doorkijk tot het jaar 2011. De wettelijke basis voor het LAP ontstaat na vaststelling van de wijziging van het hoofdstuk Afvalstoffen van de Wet Milieubeheer. De minister van VROM zal iedere vier jaar een LAP vaststellen, waarmee het een landelijke reikwijdte krijgt.

Met het opstellen van het LAP voldoet de minister aan de EU-verplichting tot het opstellen van een afvalbeheersplan of onderdelen daarvan.

Het LAP heeft tot doel bij te dragen aan:

- de preventie van het ontstaan van afvalstoffen
- een lekvrije verwijdering van afvalstoffen
- een zo hoogwaardig mogelijke verwijdering van afvalstoffen.

Rijk, provincies en gemeenten zullen bij de uitvoering van de Wet milieubeheer in de toekomst rekening moeten houden met het LAP. Het LAP dient onder andere als toetsingskader voor de beoordeling van aanvragen om vergunning voor bedrijven in alle schakels van de afvalketen, van inzameling tot storten. Ook vormt het LAP het toetsingskader voor de in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen en het afgeven van verklaringen van geen bedenkingen door de minister van VROM bij vergunningaanvragen voor definitieve verwijdering.

2.2 Doelstelling milieueffectrapportage

- In de uitgangspuntenbrief van 31 maart 1999 heeft de minister van VROM aangegeven dat een MER opgesteld moet worden ter onderbouwing van de vaststelling van minimumstandaards van verwijdering. Deze minimumstandaards leggen per afvalstof vast de wijze waarop de afvalstof minimaal verwijderd moet worden.

Een minimumstandaard is de minimale hoogwaardigheid van de wijze van verwijderen van een categorie afvalstoffen. De minimumstandaard kan erg specifiek of zeer algemeen geformuleerd zijn. Een voorbeeld van een specifieke minimumstandaard is de bestaande minimumstandaard voor vast fotografisch gevaarlijk afval (shredderen plus metaalterugwinning gevolgd door een wasstap, of pyrolyse, metaalterugwinning en verglazen van het residu). Een voorbeeld van een algemeen geformuleerde minimumstandaard is de bestaande minimumstandaard voor ferro- en non-ferro-metaalafvalstoffen (metaalterugwinning met minimalisatie van de daarbij vrijkomende reststoffen). Onder een verwijderingswijze die voldoet aan de minimumstandaard wordt verstaan een verwijderingswijze van afvalstoffen die ten minste even hoogwaardig is als de minimumstandaard.

- De milieueffectrapportage heeft tevens tot doel de milieu-effecten aan te geven van de uitwerking van het uitgangspunt uit het Derde Nationale Milieubeleidsplan (NMP3) om zoveel mogelijk energie te winnen uit brandbare afvalstoffen die niet geschikt zijn voor preventie en (materiaal) hergebruik. De resultaten worden gebruikt bij het opstellen van de capaciteitsplanning voor verbranden als definitieve verwijdering.

3. GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

3.1 Te nemen besluit

Op basis van onderdeel C, categorie 18.1, van het Besluit Milieueffectrapportage 1994 (zoals gewijzigd bij besluit van 7 mei 1999) is het doorlopen van de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht voor de vaststelling van het beleid inzake de verwijdering van afvalstoffen, voor zover dit betrekking heeft op:

- a. de methode van bewerken, verwerken of vernietigen van afvalstoffen
 - b. het op of in de bodem brengen van afvalstoffen om deze daar te laten
 - c. de keuze van de locatie of de te creëren voorzieningen voor de verwijdering van afvalstoffen.
- Het gaat hierbij zowel om gevaarlijke als om niet-gevaarlijke afvalstoffen. Als m.e.r.-plichtig besluit is hierbij aangewezen: het besluit dat als eerste voorziet in de verwijdering van afvalstoffen.

Het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld is de vaststelling van het Landelijk Afvalbeheersplan door de minister van VROM. Op verzoek van de minister stelt het Afval Overleg Orgaan de sector- en capaciteitsplannen op. De minister neemt zelf het voortouw bij het opstellen van het beleidskader.

Voor het beleidskader bestaat geen wettelijke plicht om een milieueffectrapport op te stellen. Immers, in het beleidskader worden geen besluiten genomen zoals hierboven onder a, b of c genoemd. Wel zal aan de beleidsvoornemens in het beleidskader een milieutoets gekoppeld worden.

Het MER wordt specifiek opgesteld voor de ondersteuning van de concrete besluiten die in de sector- en capaciteitsplannen aan de orde zijn. Daarbij gaat het niet om besluiten over locaties of daarvoor te creëren voorzieningen (c). Deze besluiten worden genomen door de provincies als bevoegd gezag voor de vergunningverlening.

In het MER zal uitsluitend ingegaan worden op besluiten waarvoor wijzigingen voorzien zijn in de voorgeschreven methode van bewerken, verwerken of vernietigen van afvalstoffen (a) of het op of in de bodem brengen van afvalstoffen om deze daar te laten (b) en op nieuwe besluiten die als eerste voorzien in de verwijdering van afvalstoffen (voor zover a of b). Het bestaande beleid is vastgelegd in het TJP.A-95 en het MJP-GA II.

Op grond van het voorgaande zijn de m.e.r.-plichtige besluiten in het LAP: het vastleggen van de minimumstandaarden voor verwijdering en besluiten over de capaciteit van verbranden en storten.

Bij verbranden gaat het om besluitvorming over de wijze van thermische verwerking van brandbare (niet herbruikbare) afvalstoffen, zodanig dat zoveel mogelijk energie wordt gewonnen uit afvalstoffen die niet geschikt zijn voor product- en materiaalhergebruik, en de capaciteit van de afvalverbrandingsinstallaties optimaal beschikbaar is om het resterende (brandbare) afval te verbranden.

Bij storten gaat het om voortzetting van het bestaande beleid, waarbij de te storten afvalstoffen beperkt zijn uit hoofde van het Besluit stortverbod afvalstoffen. De milieuconsequenties hiervan zijn ten opzichte van het vorige plan beperkt, zodat het doorlopen van een m.e.r. voor de besluitvorming over de stortcapaciteit niet nodig wordt geacht.

Besluiten over preventie-activiteiten worden vastgelegd in het beleidskader. Gebruik makend van de resultaten uit eerdere en bestaande preventieprogramma's wordt in de sectorplannen aangegeven welke mogelijkheden er zijn om kwalitatieve en kwantitatieve preventie te bereiken

bij specifieke afvalstromen. Dit is nodig om de omvang en samenstelling van de afvalstromen te bepalen die ter verwijdering worden aangeboden.

3.2 Genomen besluiten

De kaders en randvoorwaarden voor het LAP en met name voor de sectorplannen en capaciteitsplannen zijn gegeven in de uitgangspuntenbrief van de minister van VROM aan het Afval Overleg Orgaan (MBA\99156245).

Met het opstellen van het LAP geeft de minister van VROM uitvoering aan de internationale verplichting tot het opstellen van een afvalbeheersplan. Deze verplichting is opgenomen in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (75/442/EEG), de Richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (91/689/EEG) en de Ontwerprichtlijn verbranden afvalstoffen. Het plan bevat het beleid en daarmee het toetsingskader voor grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen zoals aangegeven in de EEG-Verordening overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

Hiernaast is Nederland gebonden aan de gedetailleerdere uitwerking van beleid en regelgeving die voor een aantal afvalstoffen in Europees verband is geformuleerd. Zo zijn in de Richtlijn verpakkingen en verpakkingsafval (94/62/EG), de Richtlijn batterijen en accu's (91/157/EEG) en de Richtlijn afgewerkte olie (75/439/EEG) verplichtingen opgenomen voor de wijze van verwijdering, waarmee bij het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen rekening gehouden moet worden.

Op nationaal niveau moet rekening worden gehouden met de bestaande wet- en regelgeving, en overheidsbesluiten waarmee invulling is en wordt gegeven aan het door het Rijk voorgestane afvalstoffenbeleid. Hierbij is bedoeld op het NMP-3, VINEX, de Wet milieubeheer en afspraken in het kader van convenanten met het bedrijfsleven.

Meer in het bijzonder gaat het om de doelstellingen voor het afvalstoffenbeleid, de uitgangspunten zoals de voorkeurs-verwijderingsvolgorde en het belang van een doelmatige verwijdering, die zijn vastgelegd in het NMP-3. Tevens zijn van belang de regelingen met betrekking tot onder andere de gemeentelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval, het gescheiden inzamelen van verschillende componenten uit het huishoudelijk afval zoals glas, papier, textiel en groente- fruit- en tuinafval, het Besluit stortverbod afvalstoffen, de besluiten over de regulering van de luchtmissies, de AMvB's op grond van artikel 8.40 Wm, de Ministeriële regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen, de Wet belasting op milieugrondslag en de regelgeving die invulling geeft aan de producenten-verantwoordelijkheid.

4. VOORGENOMEN BELEID

4.1 Bepalen van het voorkeursalternatief

Zoals aangegeven in hoofdstuk 3 wordt voor het vaststellen van de minimumstandaarden en de besluiten over de capaciteit van verbranding een m.e.r. doorlopen. In het MER worden daartoe verschillende alternatieven beschreven:

- het nul-alternatief (= de referentie-situatie, bij ongewijzigd beleid)
- het meest milieuvriendelijke alternatief
- het voorkeursalternatief (= het voorgenomen beleid).

Het voorkeursalternatief wordt mede gebaseerd op het meest milieuvriendelijke alternatief.

Bij het formuleren van de minimumstandaarden in het LAP en de capaciteitsplanning voor verbranden zal een afweging gemaakt worden tussen een aantal aspecten. Naast de milieueffecten zal ook rekening gehouden worden met aspecten als kosteneffectiviteit, flexibiliteit, technische haalbaarheid, in- en uitvoer van afvalstoffen en de continuïteit van het beleid.

4.2 Onderbouwing minimumstandaarden via het MER

In de uitgangspuntenbrief van de minister van VROM van 31 maart 1999 is opgenomen dat in de startnotitie aangegeven zal moeten worden voor welke afvalstoffen in het kader van het opstellen van de sectorplannen, vaststellen of wijzigen van de minimumstandaard nodig is. Een minimumstandaard dient volgens deze uitgangspuntenbrief waar mogelijk en wenselijk, bepaald te worden met behulp van een Levens Cyclus Analyse (LCA) van het Centrum Milieukunde Leiden.

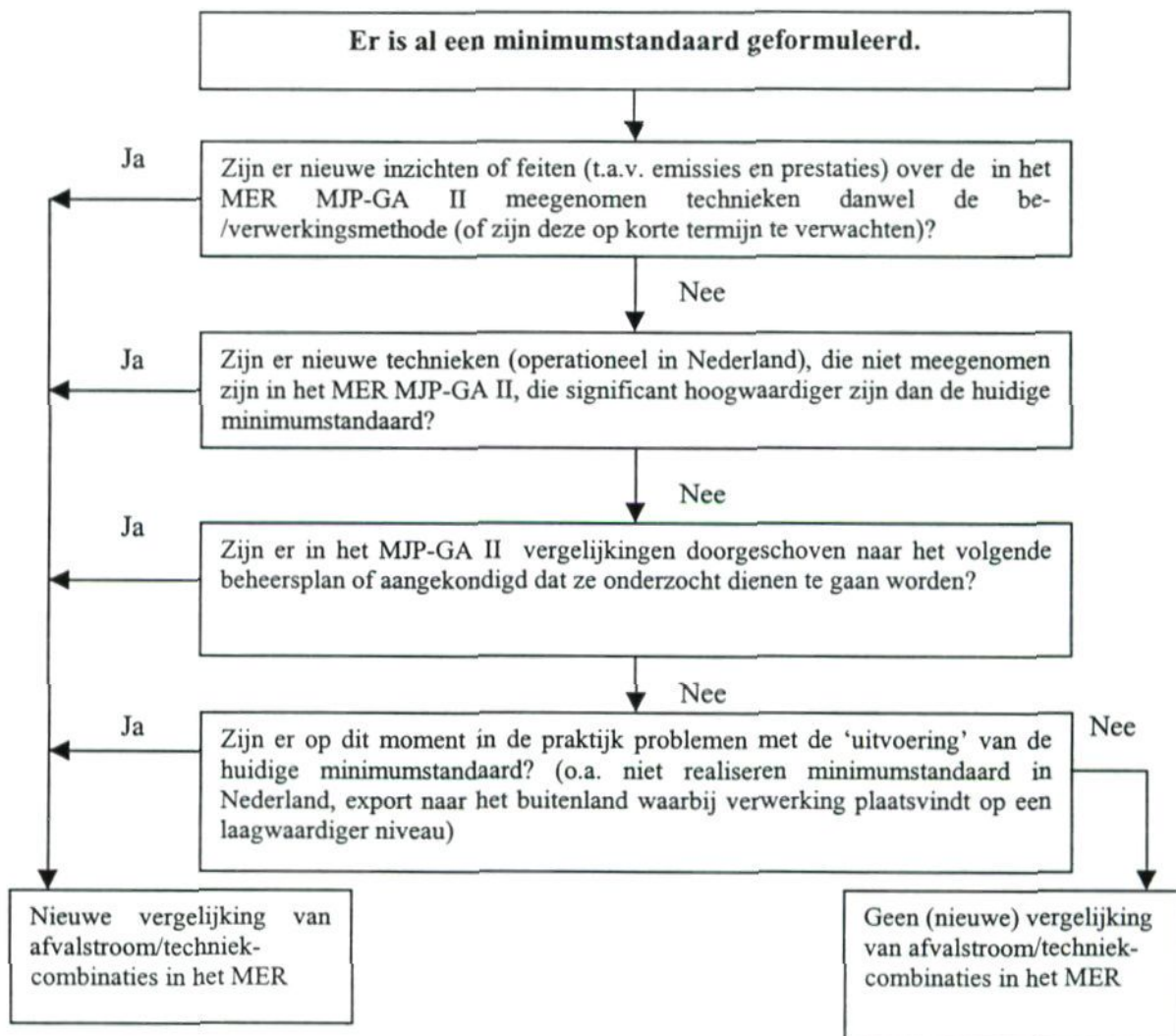
In deze paragraaf is nagegaan voor welke afvalstoffen een onderbouwing van een gewijzigde of nieuwe minimumstandaard in het milieueffectrapport gewenst is. Om dit te bepalen zijn twee beslisbomen opgesteld.

Per afvalstroom is de eerste vraag of er al een minimumstandaard is of niet. Afhankelijk hiervan volgt beslisboom A (er is al een minimumstandaard) of beslisboom B (er is nog geen minimumstandaard). Voor 'verzamelstromen' (als Klein gevaarlijk afval en scheepsafvalstoffen) geldt dat alleen de afzonderlijke deelstromen via de schema's getoetst kunnen worden.

Voor die afvalstoffen waarvoor reeds een minimumstandaard is vastgelegd, is het slechts noodzakelijk om een nieuwe minimumstandaard vast te leggen wanneer sprake is van een van de volgende situaties:

- er zijn nieuwe inzichten of feiten over de meegenomen technieken/verwijderingswijzen
- er zijn inmiddels nieuwe significant hoogwaardigere technieken operationeel
- er zijn actiepunten uit MER MJP-GA II doorgeschoven
- er zijn praktische problemen met de uitvoering van de huidige minimumstandaard.

Met behulp van beslisboom A wordt bepaald of het aanpassen van een reeds bestaande minimumstandaard aan de orde is.

Beslisboom A

Een complicerende factor is dat de LCA-methodiek en de daarin gebruikte classificatiefactoren inmiddels, in vergelijking met het MER MJP-GA II, gewijzigd zijn. Dit kan consequenties hebben voor de uitkomsten van de 'techniekprestaties' zoals weergegeven in het MER MJP-GA II. Daar waar nodig worden de alternatieven opnieuw doorgerekend, zonder dat daar nieuwe alternatieven bij betrokken worden. De stromen waarop dit van toepassing is, zijn (nog) niet meegenomen in bijlage 2 ('Afvalstoffen die in het MER meegenomen worden').

Voor afvalstoffen waarvoor nog geen minimumstandaard is vastgelegd, is beslisboom B opgesteld.

Voor een aantal van deze afvalstromen is de minimale hoogwaardigheid van de verwijdering vastgelegd in wet- en regelgeving en overheidsbesluiten (zie hoofdstuk 3). Daarbij gaat het om:

- in het kader van het Programma Gescheiden Inzamelen van Huishoudelijk Afval (GIHA), aan de bron gescheiden huishoudelijk afval dat is bedoeld voor materiaalhergebruik
- in het kader van het Programma Gescheiden Inzamelen van Bedrijfsafval (GIBA), gescheiden ingezamelde bedrijfsafvalstoffen bedoeld voor materiaalhergebruik
- afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt, en waarbij de voorkeursverwijdering is gelegen op de volgende treden van de verwijderingsladder

- bedrijfsafvalstoffen waarvoor in convenanten met het bedrijfsleven bepaalde wijzen van verwijdering zijn vastgelegd.

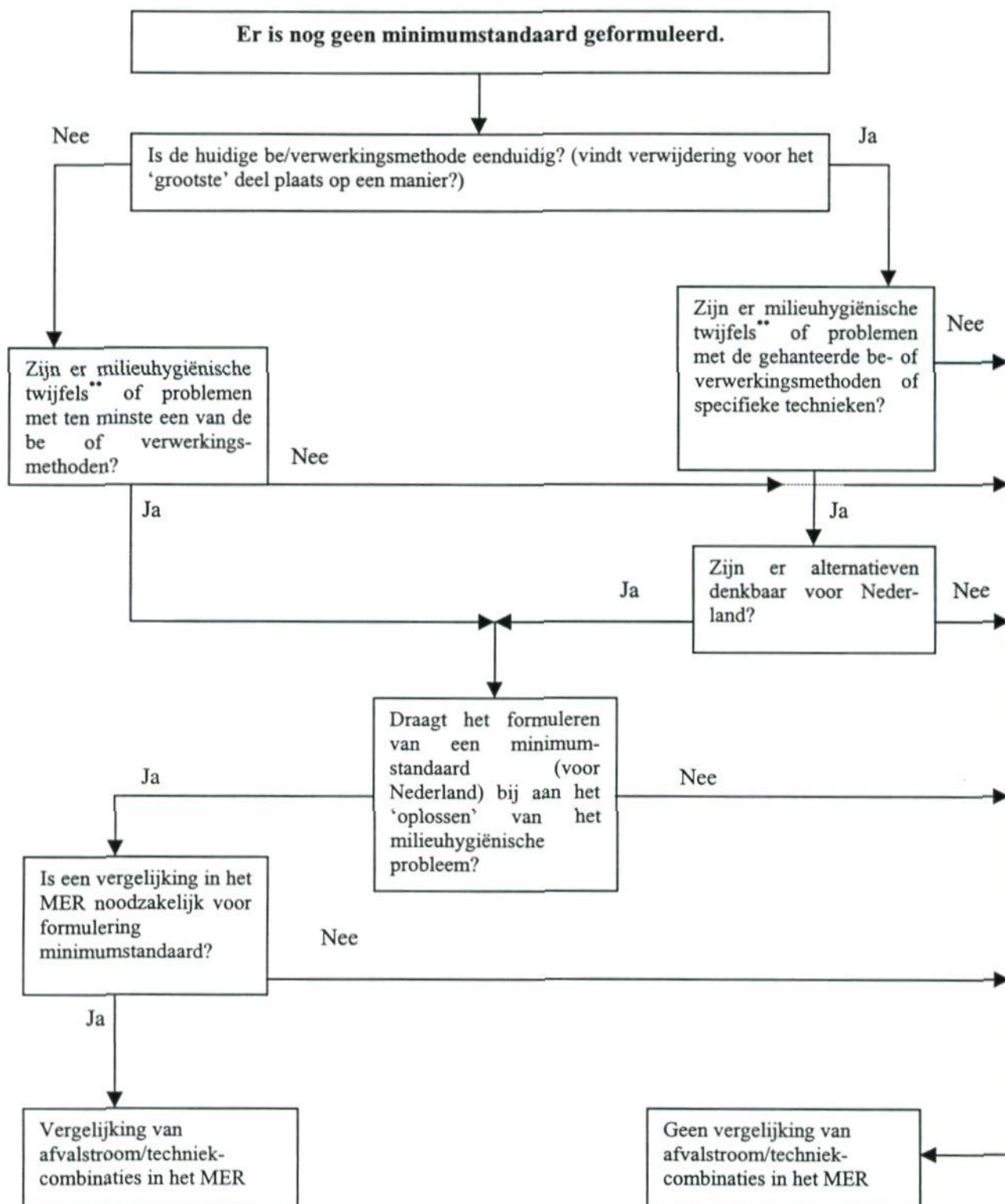
Voor deze afvalstoffen wordt een vergelijking van alternatieve verwijderingswijzen niet zinvol geacht, noch het gedetailleerder vastleggen van de minimumstandaard dan een trede op de verwijderingsladder.

De redenen hiervoor zijn als volgt:

- het vastleggen van een laagwaardiger wijze van verwijdering voor deze afvalstoffen gaat in tegen de regelgeving of tast de continuïteit van het bestaande beleid aan
- een hoogwaardiger wijze van verwijdering in een minimumstandaard opnemen dan de wijze die wettelijk is vastgelegd, of de wijze waarvoor draagvlak is gerealiseerd in de vorm van afspraken over producentenverantwoordelijkheid, is niet zinvol. Het ontbreken van een adressant en hogere kosten leiden ertoe dat een dergelijke hoogwaardiger verwijderingswijze niet gerealiseerd wordt, terwijl aanvragen voor vergunningen op het niveau van de wettelijke regelingen of overheidsbesluiten niet gehonoreerd kunnen worden. Dit leidt tot laagwaardiger verwerking in binnenland, en wanneer het gaat om nuttige toepassing, tot export naar het buitenland
- het gedetailleerder vastleggen van minimumstandaarden dan een trede op de verwijderingsladder leidt ertoe dat voor vele soorten kwaliteiten en samenstellingen van afvalstromen verwijderingswijzen moeten worden vastgesteld. Dit leidt tot een zeer gedetailleerde regelgeving waarvan de handhaafbaarheid lastig is, en waarbij de milieuwinst, ook gelet op de hiervoor genoemde aspecten, zeer beperkt moet worden geacht.

Verder is het niet zinvol voor verzamelstromen zoals bijvoorbeeld Klein gevaarlijk afval of scheepsafvalstoffen een minimumstandaard op te stellen. De verzamelstroom bestaat uit verschillende afvalstromen waarvoor verschillende minimumstandaarden van toepassing kunnen zijn.

Beslisboom B

** Bij 'twijfels' gaat het zowel om twijfels die overheden hebben bij een afvalstroom-/techniekcombinatie in relatie tot het gewenste beleid als twijfels die elders binnen de maatschappij bestaan (voor zover bekend).

In bijlagen 2 en 3 is aangegeven welke afvalstoffen op basis van de beslisbomen A en B wel respectievelijk niet meegenomen zullen worden in het milieueffectrapport.

4.3 Onderbouwing capaciteitsplannen via het MER

In het NMP3 is de beleidsdoelstelling vastgelegd dat zoveel mogelijk energie wordt gewonnen uit afvalstoffen die niet geschikt zijn voor product- of materiaalhergebruik. Geschikte afvalstoffen zullen daarbij op zo'n manier naar installaties met een hoog energetisch rendement worden gestuurd dat de capaciteit van afvalverbrandingsinstallaties maximaal beschikbaar is om het resterende afval te verbranden.

In het MER worden de potentiële milieu-effecten in kaart gebracht die het gevolg zijn van mogelijke keuzen van thermische verwerking van brandbare afvalstoffen. Na bepaling van de omvang van de te verbranden afvalstoffen worden verschillende alternatieven doorgerekend. Deze alternatieven hebben betrekking op de technieken om het voorspelde afvalaanbod te kunnen verwerken. De resultaten worden gebruikt bij het opstellen van de capaciteitsplanning voor verbranden als definitieve verwijdering.

5. TE VERWACHTEN MILIEUGEVOLGEN

Als gevolg van afvalverwijderingsprocessen vinden emissies plaats van milieugevaarlijke stoffen naar water, lucht en bodem. Deze emissies kunnen een verontreinigende invloed hebben op mens, dier, plant, hydrosfeer en geosfeer (zoals bijvoorbeeld verzuring en broeikaseffect). Daarnaast kunnen de emissies aantastende en uitputtende invloeden hebben op de verschillende ecosystemen.

Voor het in kaart brengen van de milieugevolgen zal net als bij het MER voor het TJP.A-95 en het MJP-GA II zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van de Levens Cyclus Analyse (LCA) zoals ontwikkelt door het Centrum Milieukunde Leiden. Hierbij zal zoveel mogelijk aangesloten worden bij de nieuwste inzichten op het gebied van LCA's. Met behulp van LCA's zullen de volgende milieuthema's in kaart gebracht worden:

- humane toxiciteit
- ecotoxiciteit
- broeikaseffect
- fotochemische ozonvorming
- smogvorming
- verzuring
- vermesting
- volume finaal afval (ofwel ruimtebeslag)
- energiegebruik.

Doordat alle milieu-ingrepen gezien worden tijdens de gehele procesketen (los van tijd en plaats), vanaf de inzameling tot en met de definitieve verwijdering, is het mogelijk het probleem van afwenteling te voorkomen.

Per afvalstroom-/techniek-combinatie zullen de milieu-effecten bepaald worden van de verwerking van 1 ton afval.

Onduidelijk is nog hoe om te gaan met het wegen van de verschillende milieu-effecten. Zowel in het MER dat destijds is opgesteld voor het TJP.A-95 als het MJP-GA II is de relatieve belasting van een techniek (per milieuthema) aangegeven door de effecten te vergelijken met de totale effectscores voor heel Nederland (normalisatiestap in de LCA). In het MER van het TJP.A-95 is vervolgens niet gewogen tot één score, in het MER-MJP-GA II wel.

Door het ontbreken van consensus over het wegen van milieuthema's zijn in het MER-MJP-GA II twee verschillende weegmethoden gehanteerd:

- alle milieuthema's zijn even belangrijk, ofwel alle weegfactoren zijn gelijk aan één
- de zogenaamde distance-to-target-methode waarbij een weging plaatsvindt op basis van de afstand tot het bereiken van de NMP-reductiedoelstellingen: hoe verder verwijderd van de doelstelling hoe zwaarder de weging.

Mede op basis van de bevindingen van een van de deelprojectgroepen van het MJP-GA II (dpg-Kennisleemten) zal bepaald worden hoe om te gaan met het wegen van milieuthema's.

Volgens de uitgangspuntenbrief van de minister van VROM moet er bij het vaststellen van de minimumstandaards nadrukkelijk rekening gehouden worden met de energieaspecten van verwerkingstechnieken. Reden hiervoor is de doelstelling uit de Derde energienota om in 2020 10% van de benodigde energie in Nederland te leveren uit duurzame bronnen, waaronder afval en biomassa. Indien besloten wordt tot het wegen van de verschillende milieuthema's zal tevens het effect van een zwaardere weging van energie aangegeven worden.

BIJLAGEN

1. UITGANGSPUNTENBRIEF MINISTER VAN VROM

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Interne postcode
Tel : 070 - 339 41 20
Fax: 070 - 339 12 86

Directoraat Generaal Milieubeheer
Directie Afvalstoffen

Drs. H.G. Ouwerkerk
Voorzitter van het Afval Overleg Orgaan
Postbus 19015
3501 DA Utrecht

Uw kenmerk

Uw brief

Kenmerk

Datum

MBA\99156245

31 MAART 1999

Onderwerp

Landelijk Afvalbeheersplan

Geachte heer Ouwerkerk,

In de brief van 3 december 1996 aan de Tweede Kamer heeft de regering haar standpunt ingenomen over het advies dat de Commissie Toekomstige Organisatie Afvalverwijdering (de Commissie-Epema) heeft uitgebracht over de gewenste organisatievorm van de afvalverwijderingsstructuur op lange en korte termijn en de daarbij behorende regulering. Het regeringsstandpunt onderschrijft in grote lijnen het advies.

Het regeringsstandpunt heeft betrekking op de toekomstige afvalverwijderingsstructuur. Het wetsvoorstel dat ertoe strekt om deze structuur te verankeren in de Wet milieubeheer is in september j.l. voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Daarin staat centraal het op rijksniveau brengen van de verantwoordelijkheid voor de sturing van afvalstoffen. Het door de minister van VROM vast te stellen *Landelijk Afvalbeheersplan vormt daarbij het centrale instrument.*

Het Landelijke Afvalbeheersplan in de toekomstige afvalverwijderingsstructuur

De Minister van VROM stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) vast. Het plan bevat het beleid voor 4 jaar, met een doorkijk naar de daaropvolgende zes jaar, ten aanzien van de verwijdering van in principe alle afvalstromen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is, alsmede de gehele verwijderingsketen. Het voorziet in een integratie van het huidige Tienjarenprogramma Afval (TJP.A) en het Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen (MJP-GA II). Het LAP bestaat uit drie onderdelen: een beleidskader, beleidsplannen per sector en capaciteitsplannen voor in ieder geval verbranden en storten.

Kenmerk

Datum

Bladnummer

MBA\

2

Daarnaast bevat het plan het beleid dat noodzakelijk is ter uitvoering van de EEG-verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA) en van Europese richtlijnen. Na het inwerking treden van het bovengenoemde wetsvoorstel zullen Rijk, provincie en gemeenten bij de uitoefening van hun bevoegdheden krachtens de Wet milieubeheer rekening moeten houden met het Landelijke Afvalbeheersplan.

Afstemming tussen de verschillende onderdelen van het Landelijke Afvalbeheersplan

Het beleidskader wordt door de Minister van VROM opgesteld en vormt de basis van het plan. Het is echter niet noodzakelijk dat het beleidskader gereed is alvorens met de twee andere onderdelen van het plan wordt begonnen.

De drie onderdelen van het plan kunnen grotendeels parallel aan elkaar worden opgesteld, waarbij gedurende het ontwikkelingsproces sprake zal zijn van een intensieve samenwerking en afstemming zodat nieuwe ontwikkelingen en nadere uitwerkingen direct over en weer kunnen doorwerken. Op deze wijze wordt een aanzienlijke tijdwinst geboekt ten opzichte van het volgtijdelijk opstellen van de drie onderdelen.

Verzoek tot het opstellen van sector- en capaciteitsplannen, MER en evaluatie van het MER TJP.A en MJP-GA II

Hierbij verzoek ik u om zorg te dragen voor de evaluatie van het MER TJP.A en het MER MJP-GA II ten behoeve van de sector- en capaciteitsplannen, voor het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen zelf en de daarvoor benodigde milieueffectrapportage. Dit verzoek is in lijn met het eerder genoemde regeringsstandpunt, waarin er van uitgegaan is dat het wenselijk is dat de sector- en capaciteitsplannen in gezamenlijk overleg door de drie overheden worden opgesteld.

Er dient een MER opgesteld te worden ter onderbouwing van de vaststelling van de zogenoemde minimumstandaards van verwijdering die in de op te stellen sectorplannen zullen worden vastgelegd voor de wijze waarop afvalstoffen, waarop het sectorplan betrekking heeft minimaal dienen te worden verwijderd. Daarbij moet rekening gehouden worden met de toezeggingen gedaan in het TJP.A en het MJP-GA II met betrekking tot bijvoorbeeld het uitvoeren van nader onderzoek en het invullen van kennisleemtes.

Opdat tijdig kan worden gestart met het opstellen van het MER, verzoek ik u om op korte termijn een voorstel voor de startnotitie aan mij voor te leggen, nadat dit voorstel is besproken in het AOO. In deze startnotitie zal aangegeven moeten worden voor welke afvalstoffen in het kader van het opstellen van de sectorplannen het vaststellen of wijzigen van de minimumstandaard nodig is.

Kenmerk

Datum

Bladnummer

MBA\

3

Inhoudelijke en procedurele eisen

Bij het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen dient u met de volgende inhoudelijke en procedurele punten rekening te houden:

1. De voorgestane functie, reikwijdte en werking van het plan voorzover van belang voor het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen zoals weergegeven in bijlage 1;
2. De hoofdlijnen van het toekomstige afvalstoffenbeleid voorzover van belang voor het opstellen van sector- en capaciteitsplannen zoals opgenomen in bijlage 2. In deze bijlage wordt bij bepaalde onderdelen tevens aangegeven welke specifieke activiteiten van u worden verwacht;
3. Het NMP-3, VINEX, de Wet milieubeheer, overige (internationale) wet- en regelgeving en afspraken waarmee een nadere invulling wordt gegeven aan het door het Rijk voorgestane afvalstoffenbeleid, zoals de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de invulling van de producenten-verantwoordelijkheid;
4. Het beleidskader zoals dat door de Minister van VROM zal worden opgesteld. Ontwerpen van het beleidskader zullen voor overleg ingebracht worden in het Afval Overleg Orgaan;
5. Het ontwerp voor de sector -en capaciteitsplannen dient medio 2000 gereed te zijn, zodat het Landelijk Afvalbeheersplan in 2001 kan worden vastgesteld;
6. Alle bij de uitvoering van het afvalstoffenbeleid betrokken partijen (andere overheden, consumentenorganisaties, milieuorganisaties en bedrijfsleven) dienen door u vroegtijdig, in een open interactief proces te worden betrokken bij het totstandkomen van de diverse onderdelen van het Landelijk Afvalbeheersplan zodat het voldoende draagvlak zal hebben;
7. Bij het opstellen van de capaciteitsplannen wordt dat deel van de afvalsector dat zich richt op de definitieve verwijdering van afvalstoffen gevraagd om voorstellen te doen voor de planning van de capaciteit voor definitieve verwijdering van afvalstoffen. De sector dient daarvoor de prognoses van het afvalaanbod zoals die voortvloeien uit de verschillende scenario's en de doorwerking daarvan in acht te nemen;
8. Het ontwerp-LAP en het bijbehorende milieueffectrapport zullen door de Minister van VROM, na vaststelling, ter inzage worden gelegd, alsmede aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal worden toegezonden. Tevens zal het ontwerp ter notificatie worden toegezonden aan de Europese Commissie. Nadat de openbare inspraakprocedure is doorlopen, zal het plan worden vastgesteld door de Minister van VROM. Daarmee is voldaan aan de procedurele eisen die naar verwachting het wetsvoorstel zal stellen ten aanzien van de totstandkoming van het plan.

Kenmerk

Datum

Bladnummer

MBA\

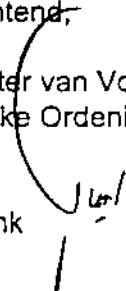
4

Ik verwacht dat de komende jaren het Landelijke Afvalbeheersplan in goede samenwerking tussen alle betrokken partijen tot stand zal komen.

Hoogachtend,

de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

J.P. Pronk

BIJLAGE 1

Functie , reikwijdte en werking van het Landelijke Afvalbeheersplan voorzover van belang voor het opstellen van sector- en capaciteitsplannen

Functie

Het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) voorziet in een integratie van het beleid voor gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen zoals thans opgenomen in het MJP-GA II en TJP.A in één document, dat als opvolger van deze plannen moet worden gezien. Tot de vaststelling van het LAP in het jaar 2001 zal de uitvoering van het thans van kracht zijnde TJP.A en het MJP-GA II gecontinueerd worden. Het LAP zal een terugblik geven op het beleid van het TJP.A en het MJP-GA II in de afgelopen jaren en ook een overzicht geven van de daarbij behaalde resultaten. Tevens zal het MER dat voor beide plannen was opgesteld, worden geëvalueerd. Deze evaluatie kan eventueel ook plaatsvinden in het MER LAP.

Het Landelijke Afvalbeheersplan geeft, evenals het huidige Tienjarenprogramma Afval (TJP.A) en het Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen (MJP-GA), uitvoering aan internationale verplichtingen tot het opstellen van een afvalbeheersplan, dan wel onderdelen daarvan. Het betreft bijvoorbeeld verplichtingen zoals genoemd in de kaderrichtlijn afvalstoffen 75/442/EEG en de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen 91/689/EEG. Daarnaast bevat het plan het beleid en daarmee het toetsingskader voor grensoverschrijdende overbrengingen van afvalstoffen zoals aangegeven in de EEG-Verordening overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

Het plan houdt rekening met en geeft invulling aan de voorkeursvolgorde van de verwijdering en de doelmatige verwijdering van afvalstoffen. In het LAP zullen zoveel mogelijk de definities uit de Europese richtlijnen worden gehanteerd.

Reikwijdte

Het LAP geeft het beleid voor alle afvalstoffen in de gehele verwijderingsketen, met uitzondering van radioactief afval, afvalwater, baggerspecie en mestoverschotten. Het beleid voor deze afvalstoffen wordt beschreven in andere beleidsdocumenten met een specifieke reikwijdte. Zo nodig zal het LAP hiernaar verwijzen. Afval vrijkomend op schepen en op booreilanden wordt beschouwd als Nederlands afval bij afgifte op Nederlands grondgebied en vormt in die zin onderdeel van het LAP.

Werking

- Het eerste Landelijke Afvalbeheersplan geeft een concrete invulling van het beleid voor de periode 2001-2005 met een doorkijk tot het jaar 2011. Elke vier jaar stelt de Minister van VROM het plan vast.

Rijk, provincie en gemeente dienen bij de uitvoering van de Wet milieubeheer rekening te houden met het LAP. Het dient onder andere als toetsingskader voor de beoordeling van aanvragen om vergunning voor bedrijven in alle schakels van de afvalketen, van inzameling tot storten van afvalstoffen. Afwijken van het plan door de overheden is slechts toegestaan in bijzondere gevallen, mits zij daar een voldoende motivering voor hebben. Voorop staat de uniforme uitvoering van het LAP, waarmee ook wordt beoogd dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Dat neemt niet weg dat in sommige gevallen onverkort vasthouden aan het plan niet wenselijk kan blijken te zijn. In die gevallen blijft het mogelijk voor het bevoegd gezag om

Bijlagen bij de uitgangspunten Landelijk Afvalbeheersplan, MBA , i 1999

2

van het plan af te wijken. Op grond van ervaringen met het MJP-GA II zal worden gezien of overname van de daarin opgenomen 'afwijkingsprocedure' in het LAP wenselijk is.

BIJLAGE 2

Hoofdpijnen van het beleid voor zover van belang voor sector- en capaciteitsplannen

1. Inleiding

Het afvalstoffenbeleid gaat zowel over de preventie als over de verwijdering van afvalstoffen. Onder preventie wordt verstaan het voorkomen of beperken van het ontstaan van afvalstoffen of de vermindering van de milieuschadelijkheid van de afvalstoffen. Afvalstoffen waarvan het ontstaan niet kan worden voorkomen, dienen zo hoogwaardig mogelijk en lekvrij te worden verwijderd. Dit betekent dat het niet te voorkomen afval zoveel mogelijk nuttig moet worden toegepast en met een zo laag mogelijke milieudruk definitief moet worden verwijderd.

Invulling van dit beleid vindt plaats in het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) waarbij waar nodig verdere invulling wordt gegeven aan en rekening wordt gehouden met de voorkeursvolgorde van de verwijdering en het belang van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen.

2. Doelstellingen en uitgangspunten

Onderstaand worden de doelstellingen en de uitgangspunten weergegeven die aan het afvalstoffenbeleid ten grondslag liggen. Daarnaast wordt aangegeven welke instrumenten naar verwachting in de planperiode zullen worden ingezet voor zover van belang voor het opstellen van sector- en capaciteitsplannen.

Doelstelling

De doelstellingen van het afvalstoffenbeleid zijn op grond van artikel 4.3 van de Wet milieubeheer (Wm) vastgelegd in het NMP-3 en worden overgenomen in de sectorplannen en capaciteitsplannen.

In het NMP-3 zijn, gekoppeld aan de prognoses van het aanbod in de vierde Milieuverkenning, de volgende doelstellingen voor hergebruik, verbranden en storten gegeven:

	4 ^e Milieuverkenning (Mton)	NMP3 doelstelling (Mton)		
		Hergebruik	Verbrande n	Storten
2000	51	41	6	4
2010	56	45	9	2

Bij de raming van het aanbod van afvalstoffen is ervan uitgegaan dat de stijging van het aanbod aan afvalstoffen in de periode 2000-2010 ongeveer 20 procentpunten achterblijft bij de economische groei in die periode. Dit wordt veroorzaakt door maatregelen op het gebied van preventie, structureffecten en autonome technische ontwikkelingen. De doelstellingen voor hergebruik komen overeen met een hergebruiksperscentage van circa 80. De doelstelling voor verbranden heeft zowel betrekking op het verbranden in een afvalverbrandingsinstallatie als op het hergebruik van afvalstoffen met als hoofdgebruik de toepassing als brandstof.

Uitgangspunten: voorkeursvolgorde en doelmatige verwijdering

De sector- en capaciteitsplannen moeten bijdragen aan het bereiken van de in het NMP-3 geformuleerde doelstellingen. Daarbij moet rekening gehouden worden met de navolgende voorkeursvolgorde:

1. het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen of beperkt;
2. bij het vervaardigen van stoffen of producten wordt gebruik gemaakt van stoffen en materialen die na gebruik van het product geen of zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken;
3. stoffen en product worden als zodanig na gebruik hergebruikt;
4. stoffen en producten waaruit een product bestaat worden na gebruik van het product opnieuw gebruikt;
5. afvalstoffen worden toegepast met een hoofdgebruik als brandstof;
6. afvalstoffen worden verwijderd door deze te verbranden met terugwinning van energie;
7. afvalstoffen worden verwijderd door deze te storten.

Bij het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen moet er daarnaast rekening mee worden gehouden dat het belang van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen vereist dat:

- a. afvalstoffen op een effectieve en efficiënte wijze worden verwijderd;
- b. een effectief toezicht op de verwijdering mogelijk is.

Het belang van een doelmatige verwijdering vereist dat in ieder geval voor inrichtingen waar afvalstoffen worden gestort of verbrand als vorm van definitieve verwijdering, rekening wordt gehouden met:

- a. het waarborgen van de continuïteit van de verwijdering;
- b. het afstemmen van de capaciteit van verwijdering op het aanbod van te verwijderen afvalstoffen.

Instrumenten

Bij het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen kan er van worden uitgegaan dat in de planperiode in ieder geval de instrumenten die tot op heden zijn ingezet om het afvalstoffenbeleid te kunnen uitvoeren, zullen worden gehandhaafd. Het gaat daarbij onder andere om de gemeentelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval, het gescheiden inzamelen van verschillende componenten uit het huishoudelijk afval, de regulering van de inzameling van bedrijfs- en gevaarlijke afvalstoffen, het besluit stortverbod afvalstoffen, de AMvB's op grond van artikel 8.40 Wm, de ministeriële regeling scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen, de Wet belastingen op milieugrondslag en de regelgeving die invulling geeft aan de producentenverantwoordelijkheid.

In de sector- en capaciteitsplannen zal waar nodig moeten worden aangegeven op welke punten het bestaande beleid intensivering cq. verandering behoeft en wat de gevolgen daarvan zijn voor de inzet van instrumentarium. Dit kan dan vervolgens weer doorwerking krijgen in het op te stellen beleidskader.

3. Internationaal

Het LAP is mede bedoeld om te voldoen aan Europese en overige internationale verplichtingen.

In het beleidskader zal op deze verplichtingen waar nodig worden ingegaan, waarbij tevens de richtlijnen worden vermeld. Enkele Europese richtlijnen verplichten tot een meer gedetailleerde uitwerking van het beleid. Het betreft onder andere verplichtingen op grond van de richtlijn verpakkingen (94/62/EG) en batterijen en accu's (91/157/EEG). Met de internationale verplichtingen dient bij het opstellen van de sector- en capaciteitsplannen rekening te worden gehouden.

Op grond van de EEG-verordening overbrenging van afvalstoffen kan de minister van VROM onder meer bezwaar maken als de overbrenging niet in overeenstemming is met een plan voor het beheer van afvalstoffen. Het LAP zal daarom ook het beleid weergeven voor landsgrensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen.

Bij het opstellen van de capaciteitsplannen dient er nu rekening gehouden te worden dat in beginsel een verbod geldt om de landsgrenzen te overschrijden voor afvalstoffen die bestemd zijn voor definitieve verwijdering. Nederland hanteert in principe het beginsel van zelfvoorziening voor afvalstoffen die bestemd zijn voor definitieve verwijdering. Eerst indien het voorzieningenniveau in de ons omringende landen op hetzelfde niveau ligt als in Nederland, is er geen bezwaar om de landsgrenzen met die landen op te heffen voor afvalstoffen die worden verbrand als vorm van definitieve verwijdering. De milieuhygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen komt daardoor namelijk niet in gevaar. Voor afvalstoffen die worden gestort als vorm van definitieve verwijdering blijven de landsgrenzen bestaan.

De verwachting is dat in landen als Duitsland, Frankrijk en mogelijk België in de eerste helft van het volgende decennium het voorzieningenniveau vergelijkbaar zal zijn met Nederland. Als de grenzen met die landen worden geopend, zal het voor verbranden niet meer nodig zijn om een nationale capaciteitsregulering in stand te houden. Hiervoor zal dan een capaciteitsplanning op Europese schaal in de plaats moeten treden. Ten behoeve van het sectorplan verbranden zal in het beleidskader worden aangegeven wat de consequenties daarvan voor de Nederlandse afvalstoffenverbrandingsinstallaties ten behoeve van definitieve verwijdering zijn en worden gezien op welke wijze deze installaties kunnen worden voorbereid op een dergelijke situatie.

Bij het opstellen van de sectorplannen dient rekening gehouden te worden met het feit dat voor afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing in- en uitvoer van afvalstoffen afhankelijk is van de aard van de afvalstoffen en mate van nuttige toepassing in vergelijking tussen Nederland en het buitenland. Om het mogelijk te maken de voorwaarden waaronder toestemming kan worden verleend zoveel mogelijk in het LAP op te nemen, dient waar mogelijk in de sectorplannen aangegeven te worden welke mate van nuttige toepassing wordt bereikt bij de beschreven minimumstandaard van verwijderen.

4. Sectorplannen

Afvalstoffen waarvoor sectorplannen opgesteld moeten worden

Op dit moment is niet precies aan te geven voor welke afvalstoffen sectorplannen moeten worden opgesteld. Op korte termijn dient te worden aangegeven voor welke afvalstoffen een sectorplan wenselijk is, waarbij de afvalstromen zoals genoemd in het MJP-GA II en TJP.A als uitgangspunt dienen te worden genomen.

Preventie

Preventie van afvalstoffen blijft de primaire doelstelling van het afvalstoffenbeleid. Onder preventie wordt verstaan het voorkomen of beperken van het ontstaan van afvalstoffen door reductie aan de bron en intern hergebruik of de vermindering van de totale milieuschadelijkheid van afvalstoffen.

In de sectorplannen dient te worden aangegeven welke mogelijkheden er zijn om kwalitatieve en/of kwantitatieve preventie bij die afvalstof/stroom te bereiken. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van reeds behaalde resultaten uit eerdere en lopende programma's zoals de in 1996 door de overheden ontwikkelde Uitvoeringsstrategie Preventie 1996-2000 met als doel om preventie bij bedrijven verder te stimuleren. In 1999 zullen de overheden bepalen wat de strategie zal zijn na 1 januari 2000.

Verwijderen

In elk sectorplan moet de minimale hoogwaardigheid van de verwijdering van de afvalstoffen worden aangegeven door middel van de minimumstandaard van verwijdering. Een minimumstandaard zal indien mogelijk moeten worden aangegeven met behulp van een Levens Cyclus Analyse (LCA) van het Centrum Milieukunde Leiden of een internationale opvolger daarvan. Er moet een onderbouwing van de gemaakte keuze ten aanzien van een minimumstandaard worden gegeven, die voor zover dat mogelijk is, gemaakt is op grond van een MER met bijbehorende LCA. Voor die afvalstoffen waarvoor reeds een minimumstandaard is vastgelegd in het MJP-GA II of het TJP.A is het niet altijd noodzakelijk om een nieuwe minimumstandaard vast te leggen, tenzij er duidelijke aanwijzingen zijn dat de minimumstandaard achterhaald is door een verandering van de stand van de techniek. Dit zal dan moeten worden onderbouwd door een MER.

Bij het vaststellen van de minimumstandaard dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de energieaspecten van verwerkingstechnieken (zowel energieopbrengst als -verbruik). De reden hiervoor is het in de 'Derde energienota' gestelde doel om in 2020 10% van de benodigde energie in Nederland te leveren uit duurzame bronnen. In de nota 'Duurzame energie in opmars, actieprogramma 1997-2000' worden als vervolg op de Derde energienota de inspanningen geschetst die verricht moeten worden om de doelstelling van 10% duurzame energie te realiseren. Bijna de helft van de beoogde duurzame energie dient in 2020 uit afval en biomassa te komen.

In het sectorplan verbranden, dat in ieder geval opgesteld dient te worden, moet het onderscheid tussen verbranden dat wordt aangemerkt als nuttige toepassing en verbranden dat wordt aangemerkt als definitieve verwijdering nader te worden uitgewerkt. De EU kaderrichtlijn (75/442) is hierbij richtinggevend.

In de sectorplannen dient ook aandacht te worden besteed aan de volgende elementen:

1. de meest recente kerngegevens over de betreffende afvalstroom, zoals aangegeven in het MJP-GA II en het TJP.A;
2. de mate van nuttige toepassing omdat dit een element is, dat van belang is bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van grensoverschrijdende transporten van afvalstoffen;
3. de termijn waarop een wijziging van de minimumstandaard wordt voorzien, opdat bij het verlenen van een vergunning op grond van de Wm de termijn kan worden bepaald waarvoor de vergunning geldt;

4. in welke gevallen het scheiden en gescheiden houden of het verbod om afvalstoffen te mengen als bedoeld in de regeling scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen en in de 8.40 amvb's niet zinvol is;
5. de wijze waarop de afgelopen jaren invulling is gegeven aan de producentenverantwoordelijkheid voor een aantal stromen, omdat hier veelal sprake is van maatwerk dat volledig op de desbetreffende afvalstroom is afgestemd;
6. bestaande systemen van retourlogistiek, waar dit aan de orde is moet worden aangegeven of het opzetten van een systeem van retourlogistiek wenselijk en mogelijk is;
7. bestaande systemen van inzameling van huishoudelijk, bedrijfs- en gevaarlijk afval.

5. Capaciteitsplannen

Afvalstoffen waarvoor capaciteitsplannen opgesteld moeten worden

In ieder geval dienen capaciteitsplannen te worden opgesteld voor afvalstoffen die worden gestort en afvalstoffen die worden verbrand als vorm van definitieve verwijdering.

Capaciteit van verwijderen en aanbod van te verbranden en te storten afvalstoffen

Bij het berekenen van het aanbod aan te storten en te verbranden afvalstoffen dient uitgegaan te worden van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in het NMP-3. Naast dit beleidscenario dienen andere scenario's te worden onderzocht waarbij, gelijk het huidige TJP.A, in ieder geval een tegenwindscenario en een perspectiefscenario aan de orde moeten komen.

Mede om preventie en hergebruik van afvalstoffen te bevorderen is een krappe capaciteitsplanning van afvalverbrandingsinstallaties wenselijk. Tevens wordt daarmee kapitaalverspilling als gevolg van leegstand voorkomen.

Bij het capaciteitsplan voor afvalstoffen die moeten worden verbrand als vorm van definitieve verwijdering dient er rekening mee te worden gehouden dat de ontwikkeling en het tot stand brengen van verwerkingsmethoden, waarbij de calorische inhoud van het afval maximaal wordt benut voor energieopwekking, een belangrijk onderdeel van de doelstelling van een zo hoogwaardig mogelijke verwerking is.

Een belangrijk aandachtspunt is het mogelijk op termijn ontstaan van een Europese markt voor het verbranden van afvalstoffen als vorm van definitieve verwijdering. Als het voorzieningenniveau in andere landen vergelijkbaar is met dat in Nederland, is er geen bezwaar om de landsgrenzen met die landen op te heffen. Met bedoelde intentie van een Europese markt zal in het beleidskader van het Landelijke Afvalbeheersplan rekening worden gehouden. Zo zal worden aangegeven hoe AVI's kunnen wennen aan een situatie met onderlinge concurrentie. Dat kan door de capaciteitstoets reeds enige jaren voorafgaande aan het moment van de openstelling van de landsgrenzen los te laten. Tevens zal in het beleidskader de datum worden vermeld waarop de capaciteitstoets voor verbranden als vorm van definitieve verwijdering geheel zou kunnen worden losgelaten. Verder zal in het beleidskader aandacht worden besteed aan de situatie, dat daadwerkelijk sprake is van open landsgrenzen voor het verbranden van afvalstoffen als vorm van definitieve verwijdering. Daarbij zal ingegaan worden op de gevolgen hiervan voor de Nederlandse afvalverwijderingsstructuur en of wellicht bepaalde maatregelen nodig zijn in geval deze gevolgen negatieve effecten hebben. Ook zal worden gezien of verdere maatregelen nodig zijn om naar een situatie van open grenzen toe te groeien. Tenslotte zal in het beleidskader worden nagegaan in hoeverre is voldaan aan de condities als vermeld in het regeringsstandpunt, waaronder sprake kan zijn van open landsgrenzen. Deze condities hebben betrekking op het in ons omringende

landen aanwezig zijn van een vergelijkbaar voorzieningenniveau op het gebied van het verbranden van afvalstoffen als in ons land. Mocht blijken dat hiervan nog onvoldoende sprake is, dan zal in Europees verband aan de orde worden gesteld welke verdergaande initiatieven kunnen worden ontwikkeld om dit te bewerkstelligen. Vooralsnog kan in de capaciteitsplannen voor de planperiode uitgegaan worden van het nog gesloten zijn van de grenzen voor het verbranden van afvalstoffen.

Het capaciteitsplan voor afvalstoffen die moeten worden gestort, moet worden geplaatst in een nationale context, in die zin dat Nederland één afvalregio is met gesloten landsgrenzen. Rekening moet worden gehouden met de voorziene reductie van het volume te storten afval. Ook voor de benodigde stortcapaciteit geldt dat uitgegaan moet worden van een krappe planning opdat aanzuigende werking wordt voorkomen. Uitgangspunt is daarbij het TJP.A dat ervan uitgaat dat de stortcapaciteit in exploitatie voldoende moet zijn voor een aanbod van 6 jaar bij een beleidsscenario en dat de totale geplande capaciteit voldoende moet zijn voor 12 jaar aanbod volgens een tegenwindscenario.

6. Handhaving

In de afgelopen periode heeft de naleving van de nationale en internationale afvalstoffenregels in het volle licht van de schijnwerpers gestaan. Mede naar aanleiding van de TCR-affaire is een aantal onderzoeken uitgevoerd en zijn rapporten verschenen. Het spreekt voor zich dat voor zover de aanbevelingen ook betrekking hebben op de inhoud van beleid zoals neergelegd in afvalstoffenbeheerplannen, deze bij de opstelling van het LAP zullen moeten worden meegenomen.

Ook bij het opstellen van de sectorplannen dient zoveel mogelijk nagegaan te worden of het daarin neergelegde beleid in praktijk kan worden vertaald en handhaafbaar is. Het is daarom van belang dat ook handhavende instanties betrokken worden bij de opstelling van de sectorplannen, zodat vooraf reeds een toets op handhaafbaarheid kan plaatsvinden.

7. Monitoring

Onder monitoring van afvalstoffen wordt verstaan het verzamelen, bewerken en presenteren van gegevens. Daar waar in de sector- of capaciteitsplannen wordt aangegeven dat monitoring noodzakelijk of gewenst is, moet duidelijk aangegeven worden wat de betekenis is van bijvoorbeeld de gebruikte getallen en op welke wijze monitoring mogelijk is.

Daarbij moet er rekening mee gehouden worden dat als gevolg van een aantal ontwikkelingen er mogelijk in de planperiode een wijziging zal optreden in de meldingsystematiek voor bedrijfs- en gevaarlijke afvalstoffen. Het gaat dan om het vervangen van de meldingsplicht door een registratieplicht voor de primaire ontdoener bij de afgifte van afvalstoffen, het vereenvoudigen van de meldingsystematiek voor bedrijfs- en gevaarlijke afvalstoffen als gevolg van de in 1998 gestarte evaluatie van dit stelsel en het vrijstellen van registratie- en meldingsplicht van afvalstoffen die worden ontvangen of afgegeven in het kader van retourlogistiek.

Nagegaan zal worden op welke wijze de reeds bestaande systemen van monitoring ten behoeve van het TJP.A en het MJP-GA samengevoegd kunnen worden om uiteindelijk op te gaan in een systeem van monitoring ten dienste van het LAP.

2. AFVALSTOFFEN DIE IN HET MER MEEGENOMEN WORDEN

In het onderstaande overzicht is per afvalstroom aangegeven waarom deze afvalstof in het MER meegenomen zal worden. De beslisbomen A en B uit hoofdstuk 4 zijn hiervoor als leidraad gebruikt. Per afvalstof is aangegeven welke beslisboom gehanteerd is (A/B).

Afgewerkte olie (A)

Met de uitvoering van de huidige minimumstandaard zijn er problemen. De Centrale Bewerkingseenheid voor afgewerkte olie (of een vergelijkbare installatie) is niet operationeel. Bovendien is in het MJP-GA II aangegeven dat de bulkinzamelaars geen sediment meer mogen verwijderen uit de afgewerkte olie. Dit staat momenteel ter discussie.

Batterijen (A)

In het MER dat is opgesteld ten behoeve van het MJP-GA II, werd geconstateerd dat onvoldoende informatie beschikbaar was van de verschillende verwerkingstechnieken voor batterijen. Met betrekking tot batterijen is inmiddels meer informatie beschikbaar. Nadat bekend is voor welke soorten batterijen nieuwe gegevens bekend zijn, zal bepaald worden welke soorten batterijen in het MER aan de orde zullen komen.

C₂-afvalstoffen (A en B)

In het MER dat is opgesteld ten behoeve van het MJP-GA II, werd o.a. geconstateerd dat onvoldoende informatie beschikbaar was over immobilisatie. Inmiddels is meer informatie over immobilisatie beschikbaar. Nadat duidelijk is welke nieuwe gegevens beschikbaar zijn, zal bepaald worden welke C₂-afvalstoffen in het MER aan de orde zullen komen.

Fluorescentiepoeder (A)

In het MER dat is opgesteld ten behoeve van het MJP-GA II, werd geconstateerd dat specifieke gegevens over immobilisatie (voor toepassing in weg- en waterbouw) in Duitsland ontbreken. Daarom is in het Actieprogramma MJP-GA II aangegeven dat hierover informatie verzameld zal worden. Nieuwe gegevens over deze toepassing en over immobilisatie in zijn algemeenheid zou kunnen leiden tot heroverweging van de minimumstandaard.

Fotografisch afval (A)

In het MER dat is opgesteld ten behoeve van het MJP-GA II werd geconstateerd dat er voor fotografisch afval een aantal kennisleemten waren. Daarom zijn in het Actieprogramma MJP-GA II een aantal acties opgenomen met betrekking tot fotografisch gevaarlijk afval. Met name informatie over de emissieprofielen voor de verwerking van fotografisch afval kan leiden tot een heroverweging van de minimumstandaard.

Gasontladingslampen (A)

In het MJP-GA II is aangegeven dat de resultaten van de experimenten met de gemodificeerde end-cut air-push techniek in combinatie met hergebruik van de reststoffen zullen moeten uitwijzen of hoogwaardigere verwerking op termijn mogelijk en doelmatig is. Hierover zijn inmiddels meer gegevens bekend.

Gebruikte chemicaliën verpakkingen (A)

In het MJP-GA II is aangegeven dat in het volgende plan een definitief standpunt zal worden ingenomen met betrekking tot het cryogeen verwerken van gebruikte chemicaliënverpakkingen.

Op korte termijn zal informatie beschikbaar komen over de emissieprofielen voor de verwerking met de cryogene techniek en de spoeltechniek van zowel metalen als kunststof chemicaliënverpakking. Deze informatie is van belang voor dit definitieve standpunt.

Grond (A)

De minimumstandaard voor verontreinigde grond die aan te merken is als gevaarlijk afval, is reiniging door middel van thermische of fysisch/chemische technieken. De huidige verschuiving van thermische reiniging naar fysisch/chemische reiniging leidt tot een toename van de te storten residuen.

Kwikhoudend afval (A)

Voor kwikhoudende afvalstoffen (met uitzondering van fluorescentiepoeder) is de minimumstandaard: verwerking volgens het High Temperature Oxidation (HTO) proces. Deze techniek is niet operationeel.

LPG-tanks (B)

In het MJP-GA II is aangegeven dat met betrekking tot de verwijdering van LPG-tanks één vergunning is verleend voor het ledigen en ontmantelen van de LPG-tanks, waarbij LPG wordt ingezet als brandstof, sludge wordt afgevoerd voor verdere bewerking en de metalen worden hergebruikt of recycled. Deze techniek is echter niet aangemerkt als minimumstandaard. Om deze techniek aan te kunnen merken als minimumstandaard, is onderbouwing in het MER noodzakelijk.

Oplosmiddelen (A)

In het MJP-GA II is aangekondigd dat een onderzoek zal plaatsvinden naar de randvoorwaarden waaronder het uit milieuhygiënisch én economisch oogpunt gewenst is, verontreinigde oplosmiddelen aan te bieden aan een destillateur. Gegevens uit dit onderzoek zouden kunnen leiden tot een nadere specificering van de minimumstandaard.

Oliehoudende afvalstoffen (A en B)

Ook voor oliehoudende afvalstoffen is een aantal kennisleemten geconstateerd in het MER dat is opgesteld ten behoeve van het MJP-GA II. Inmiddels is meer informatie beschikbaar. Op korte termijn zullen ook gegevens bekend zijn over emissieprofielen voor verbranding in draaitrommelovens, bij de cementindustrie en in elektriciteitscentrales. Nadat duidelijk is welke nieuwe gegevens bekend zijn, zal bepaald worden welke oliehoudende afvalstoffen in het MER aan de orde zullen komen.

Puin (A)

De bewerking van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval verloopt via vaste en mobiele brekers. De kwaliteit van de verkregen producten uit beide soorten brekers verschillen dermate dat een uniformering van de eisen ten aanzien van het breken noodzakelijk is.

Straalgrit (A)

Met betrekking tot verontreinigd straalgrit zullen op korte termijn gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de emissieprofielen voor fysisch-chemische scheiding en thermische reiniging.

Verbranden hoogcalorisch gevaarlijk afval (A)

Met betrekking tot hoog calorisch gevaarlijk afval zullen op korte termijn gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de emissieprofielen voor verbranden van zwavelarme afvalstoffen, zwavelhoudende afvalstoffen en zware metalenhoudende afvalstoffen in draaitrommelovens, bij de cementindustrie en in elektriciteitscentrales.

Zuiveringsslib (B)

Voor de verwerking van allerlei slibben worden op dit moment verschillende methoden toegepast. Er zijn twijfels over de milieuhygiënische effecten van een aantal methoden.

Zuren en basen

In het MJP-GA II is aangegeven dat voor de categorie 'overige zuren en basen' (dat wil zeggen: niet de ijzerhoudende zuren en basen) nader onderzoek naar hoogwaardiger verwerkingstechnieken noodzakelijk is. Op korte termijn zal informatie beschikbaar zijn met betrekking tot de emissieprofielen voor metaalhoudende mengstromen.

Zwavelhoudende afvalstoffen

In het MJP-GA II is aangegeven dat in een volgend plan een minimumstandaard voor zwavelhoudende afvalstoffen gedefinieerd zal worden. Hiervoor is een onderbouwing in het MER noodzakelijk.

3. AFVALSTOFFEN DIE NIET IN HET MER MEEGENOMEN WORDEN

In het onderstaande overzicht is per afvalstroom aangegeven waarom deze afvalstroom niet in het MER meegenomen zal worden. De beslisbomen A en B uit hoofdstuk 4 zijn hiervoor als leidraad gebruikt. Per afvalstroom is aangegeven welke beslisboom gehanteerd is (A/B).

Arseensulfide slib (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van arseensulfide slib is eenduidig (storten). Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode. Bovendien zal na 2000 geen arseensulfide slib meer vrijkomen.

Asbest (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van asbest is eenduidig (storten). Er is een verwerkingsmethode hoger op de verwijderingsladder, maar deze is nog niet operationeel. Wanneer deze methode operationeel wordt, is het in werking treden van het stortverbod voldoende.

C₃-afvalstoffen (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor de organische en overige anorganische C₃-afvalstoffen met nee beantwoord (met uitzondering van asbest, zie aldaar).

Gft-afval (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van gft-afval is eenduidig (composteren/vergisten). Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode. De knelpunten bij gft-afval hebben betrekking op de inzameling en de kwaliteit van het ingezamelde gft-afval. Het in het MER onderbouwen van de minimumstandaard draagt niet bij tot het oplossen van deze knelpunten.

Glas (B)

Voor het gescheiden ingezamelde glas is de be/verwerkingsmethode geheel gericht op nuttige toepassing. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Grof huishoudelijk afval (B)

Grof huishoudelijk afval wordt hoofdzakelijk verbrand. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Hardingszouten (B)

De be/verwerking van hardingszouten vindt op dit moment eenduidig plaats (bij de verwerker van fotografisch afval). Op dit moment ontbreken afdoende emissiegegevens zodat er twijfels zouden kunnen zijn met de gehanteerde technieken. Er zijn alternatieve methoden, deze zijn echter niet operationeel. Het vastleggen van een niet-operationele techniek als minimumstandaard is geen oplossing.

Hout (B)

Afvalhout is in verschillende kwaliteiten beschikbaar. Elke kwaliteit afvalhout heeft zijn eigen be/verwerkingsmethode. Er zijn geen twijfels over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de verschillende methoden. Eventuele knelpunten worden niet opgelost met het onderbouwen van een minimumstandaard via het MER.

Huishoudelijk afval (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van huishoudelijk afval is eenduidig. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Industrieel (container) afval (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van industrieel (container) afval is eenduidig. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Industriële procesafvalstromen (B)

Industriële procesafvalstromen worden op verschillende wijzen be/verwerkt. Het overgrote deel van deze stromen wordt niet bij verbrandingsinstallaties of stortplaatsen ter verwerking aangeboden. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methoden.

Jarosiet (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van jarosiet is eenduidig (storten). Mochten er al milieuhygiënische twijfels of problemen zijn met deze methode, dan zijn er wel alternatieve methoden in Nederland denkbaar, maar die zijn veel te duur en daarmee niet haalbaar. Daarnaast wordt de productie van jarosiet stopgezet.

Kantoor-, winkel- en dienstenafval (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van kantoor-, winkel- en dienstenafval is eenduidig. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Klein chemisch afval

Voor Klein chemisch afval (afkomstig uit huishoudens) is het niet zinvol een minimumstandaard op te stellen omdat het een verzamelstroom is die bestaat uit verschillende afvalstromen waarvoor verschillende minimumstandaarden van toepassing kunnen zijn.

Klein gevaarlijk afval

Voor Klein gevaarlijk afval (afkomstig uit bedrijven) is het niet zinvol een minimumstandaard op te stellen omdat het een verzamelstroom is die bestaat uit verschillende afvalstromen waarvoor verschillende minimumstandaarden van toepassing kunnen zijn.

Koudemiddelen (B)

Koudemiddelen worden op verschillende wijzen be/verwerkt (o.a. destillatie en verbranden). Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Kunststofafval (B)

De be/verwerkingsmethode van homogene kunststofafvalstromen afkomstig uit de industriële bedrijfstakken verloopt eenduidig en is nagenoeg volledig gericht op nuttige toepassing. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Het nuttige toepassing van heterogeen kunststofafval verloopt minder voorspoedig. Het onderbouwen van een minimumstandaard in het MER draagt echter niet bij tot het realiseren van de noodzakelijke initiatieven. Door problemen met de hoge kosten, de onzekerheid van voldoende aanbod en het ontbreken van een instantie die zich verantwoordelijk voelt voor de hergebruiksdoelstellingen zijn initiatieven voor heterogeen kunststofafval in het verleden steeds vroegtijdig gestrand.

Loodaccu's (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor loodaccu's met nee beantwoord. De volledige export van loodaccu's naar het buitenland (waarbij de samenstellende delen nuttig worden toegepast) wordt niet als een probleem ervaren.

Metaalhoudende afvalstoffen (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor metaalhoudende afvalstoffen (ferro en non-ferro afvalstromen) met nee beantwoord.

Oliefilters (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor oliefilters met nee beantwoord.

Ontpofbare afvalstoffen (B)

De verschillende ontpofbare afvalstoffen worden niet allemaal op een eenduidige manier be- of verwerkt. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methoden. De knelpunten bij ontpofbare afvalstoffen hebben eerder betrekking op het gebrek aan en/of onduidelijkheden over de verwijderingsmogelijkheden. LPG-tanks (onderdeel van ontpofbare afvalstoffen) vormen hierop een uitzondering. Voor het bepalen van de minimumstandaard van deze stroom is een onderbouwing via het MER wel noodzakelijk (zie bijlage 2).

Papier (B)

Voor het gescheiden ingezamelde papier is de be/verwerkingsmethode volledig gericht op nuttige toepassing. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Reinigingsdienstenafval (B)

De huidige be/verwerkingsmethode van reinigingsdienstenafval is eenduidig. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Scheepsafvalstoffen

Voor scheepsafvalstoffen is het niet zinvol een minimumstandaard op te stellen omdat het een verzamelstroom is die bestaat uit verschillende afvalstromen waarvoor verschillende minimumstandaarden van toepassing kunnen zijn.

Shredderafval (B)

De huidige be-/verwerkingsmethode van shredderafval is niet eenduidig. Het gewenste niveau van verwijdering is nuttige toepassing. Initiatieven hiervoor ontbreken echter. Het instellen van een stortverbod zal effectiever zijn voor het tot stand komen van de noodzakelijke initiatieven dan het formuleren van een minimumstandaard die onderbouwd is via het MER.

Teermastiek (B)

De huidige verwerkingsmethode van teermastiek is storten. Gezien de samenstelling van teermastiek zijn er problemen met deze methode. Nuttige toepassing in een thermisch proces lijkt meer voor de hand te liggen. Het alternatief voor storten is dus verbranden. Het onderbouwen van een minimumstandaard via het MER draagt niet bij tot het oplossen van dit probleem. Het instellen van een stortverbod is afdoende. Nadat uit een haalbaarheidsstudie is gebleken dat teermastiek nuttig toepasbaar is kan een stortverbod ingevoerd worden.

Textiel (B)

Voor het gescheiden ingezameld textiel is de be-/verwerkingsmethode volledig gericht op nuttige toepassing. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Verbranden laagcalorisch gevaarlijk afval (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor het verbranden van laagcalorisch gevaarlijk afval met nee beantwoord.

Ziekenhuisafval (A en B)

Alle vragen in beslisboom A worden voor specifiek ziekenhuisafval (dat deel van het ziekenhuisafval dat als gevaarlijk afval wordt aangemerkt) met nee beantwoord. Voor niet-specifiek ziekenhuisafval (het overige deel van het ziekenhuisafval) is de huidige be-/verwerkingsmethode eenduidig. Er is geen aanleiding om het niveau van verwijdering te specificeren of te wijzigen omdat er geen twijfels zijn over of problemen met de milieuhygiënische effecten van de huidige methode.

Zuren en basen, ijzerhoudende (A)

Alle vragen in beslisboom A worden voor ijzerhoudende zuren en basen met nee beantwoord.

4. LIJST VAN GEBRUIKTE BEGRIPPEN

Beleidskader

Dat deel van het Landelijk Afvalbeheersplan waarin het algemene beleid ten aanzien van afvalstoffen wordt beschreven.

Bewerken

Veranderen van de aard of hoedanigheid van afvalstoffen door het behandelen met *fysische* methoden ten behoeve van verdere verwijdering (hieronder vallen in ieder geval ontwateren, scheiden, wassen, breken, destilleren en verdichten).

Capaciteitsplannen

Dat deel van het Landelijk Afvalbeheersplan waarin ingegaan wordt op de benodigde capaciteit voor definitieve verwijdering van afvalstoffen.

C₂-afvalstoffen

Niet-verwerkbare sterk uitloogbare vaste anorganische gevaarlijke afvalstoffen die slechts op of in de bodem gebracht kunnen worden, indien de beheersmaatregelen en de voorzieningen zodanig zijn dat percolaatvorming wordt voorkomen, zodat de emissies naar de bodem verwaarloosbaar geacht kunnen worden. Afvalstoffen behoren tot deze categorie indien één van de uitloogwaarden van de in bijlage 1 van de Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval, [18] genoemde parameters hoger of gelijk is dan de betreffende U₁-waarde. Deze notitie zal vervangen worden door de notitie "Stortplaatscategorieën in Nederland".

C₃-afvalstoffen

Niet-verwerkbare matig en slecht uitloogbare vaste anorganische gevaarlijke afvalstoffen, die slechts op of in de bodem gebracht kunnen worden, indien de beheersmaatregelen en de voorzieningen zodanig zijn, dat het percolaat slechts verwaarloosbare emissies naar de bodem kan veroorzaken. Afvalstoffen behoren tot deze categorie, indien geen enkele uitloogwaarde van de in bijlage 1 van de Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval, genoemde parameters hoger of gelijk is aan de betreffende U₁-waarde. Deze notitie zal vervangen worden door de notitie "Stortplaatscategorieën in Nederland".

Definitieve verwijdering

Handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder e (onder meer verbranden zonder energierugwinning, storten, immobilisatie ten behoeve van storten en ONO-technieken zonder materiaal terugwinning), bijlage II a.

Gevaarlijke afvalstoffen

Afvalstoffen zoals aangewezen in het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (Baga).

Hoogwaardigheid

Plaats op de verwijderingsladder.

Immobilisatie

Technologische ingreep waarbij fysische en/of chemische eigenschappen van een afvalstof worden gewijzigd, zodanig dat de kans op verspreiding van de milieugevaarlijke stoffen door uitloging, erosie of verstuiving op de korte en lange termijn wordt verminderd.

Milieu-effect

De doorwerking van een milieuingreep in het leefklimaat.

Milieuthema

Onderwerp waaraan een bepaalde milieuproblematiek is verbonden (o.a. vermesting, verzuring, etc.).

Minimumstandaard

Minimale hoogwaardigheid van de wijze van verwijderen van een categorie afvalstoffen. Onder een verwijderingswijze die voldoet aan de minimumstandaard wordt verstaan een techniek die ten minste even hoogwaardig is als de minimumstandaard.

Nuttige toepassing

Handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder e, bijlage II b.

ONO-technieken

Technieken met als doel afvalstoffen te ontgiften, neutraliseren en ontwateren.

Producentenverantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid van de producent voor zijn (rest)product in het afvalstadium.

Sector

Een bepaalde categorie afval of verwijderingswijze.

Sectorplannen

Dat onderdeel van het Landelijk Afvalbeheer Plan waarin per afvalstroom of per verwijderingswijze invulling wordt gegeven aan de doelstellingen en uitgangspunten zoals die in het beleidskader zijn verwoord.

Storten

Het op of in de bodem brengen van afvalstoffen, al dan niet verpakt, om deze stoffen daar te laten.

Verbranden

Door branden vernietigen of nuttig toepassen.

Verwerken

Behandelen van afvalstoffen op een zodanige wijze dat de *chemische* samenstelling en eigenschappen van de oorspronkelijke afvalstof worden gewijzigd doordat een chemische reactie plaatsvindt (hieronder vallen in ieder geval pyro- en hydrometallurgie en thermisch immobiliseren). Onder het begrip verwerken valt niet: storten, verbranden voor zover aan te merken als definitieve verwijdering, immobilisatie ten behoeve van storten en ONO-technieken zonder materiaal terugwinning (dit wordt aangemerkt als definitieve verwijdering).

Verwijderen

Het totaal van activiteiten met afvalstoffen vanaf het moment van ontstaan, te weten inzamelen, bewaren, overslaan, bewerken, verwerken, verbranden en storten.